

TEOLLISUUDEN JA TYÖNANTAJAIN KESKUSLIITTO

KAUPPA- JA
TEOLLISUUSMINISTERIÖ

SUOMEN PANKKI

Teollisuus- ja palveluyritysten rahoituskysely

Syksy 2000

Sisällys

1	Aineisto	5
2	Rahoituksen hankinta kuluneen vuoden aikana	7
3	Rahoitussuunnitelmat	10
4	Velkaantuneisuus ja rahoitusongelmat	13
5	Rahoituksen hinta	15
6	Pankkipalveluiden saatavuus ja pankkien kilpailuttaminen	17
7	Joukkovelkakirjarahoituksen hankinnan ongelmat	20
8	Finnvera Oyj:n rahoituspalveluiden käyttö	21
9	Sähköinen tilaus- ja maksuliikenne	23
10	Yritysten näkymät ja yleistaloudelliset odotukset	27

Rahoituskyselyn perusta

Suomen Pankki, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto sekä kauppaja- ja teollisuusministeriö ovat selvittäneet syksystä 1994 lähtien teollisuus- ja palveluyritysten rahoitustarpeita, rahoituksen saatavuutta ja hintaa. Teollisuuden ja palveluiden rahoituskysely on menetelmiltään, otoksiltaan ja kysymysten laajuudeltaan muita Suomessa tehtäviä kyselyjä edustavampi. Rahoituskysely antaa yritysten rahoitustarpeesta kattavan yleiskuvan.

Lisätietoja kyselystä

Teollisuusyritysten kysely

Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto:

– Juhani Huttunen,
osastopäällikkö,
puh. 09–6868 2602

Palveluyritysten kysely

Suomen Pankki:

– Leena Mörttinen,
ekonomisti,
puh. 09–183 2363

Mikroyrityksaineistoa koskevat tiedustelut

Kauppaja- ja teollisuusministeriö:

– Markku Kavonius,
ylitarkastaja
puh. 09–160 3574

Esipuhe

Yritysten rahoituskyselyä on tehty 90-luvun alkupuolelta lähtien. Tiedonkeruu koettiin tarpeelliseksi, jotta viranomaisille, yrityksille ja suurelle yleisölle voitaisiin tuottaa ajankohtaista ja täsmällistä tietoa yritysten rahoituksen saatavuudesta ja hinnasta. Yhteistyö Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton, Suomen Pankin ja kauppa- ja teollisuusministeriön välillä alkoi vuonna 1994. Tilastokeskukselle annettiin tällöin tehtäväksi koota palveluyritysten aineisto. Samalla Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto antoi teollisuusyritysten aineiston yhteiseen käyttöön. Vuodesta 1997 lähtien Tilastokeskuksen palveluita alettiin hyödyntää myös teollisuusyritysaineiston keruussa.

Rahoituskysely on vuodesta 2000 lähtien päätetty toteuttaa vain kerran vuodessa. Aineiston analysoinnin pohjalta saatavat tulokset julkaistaan raportissa, jossa seurataan rahoituksen hankinnan ja yleisten lyhyen aikavälin odotusten kehittymistä. Toistuvien kysymysten lisäksi jokaisessa kyselyssä on joukko ajankohtaisia erityiskysymyksiä. Tänä syksynä tiedusteltiin syitä joukkovelkakirjarahoituksen vähyteen Suomessa, selvitettiin Finnvera Oyj:n rahoituksen ehtoja sekä kartoitettiin sähköisen maksuliikenteen ja Internetin kautta tai muuten sähköpostitse tehtyjen tilausten ja laskutuksen yleisyyttä.

Kyselyn toimeksiantona tehnyt Tilastokeskus on muodostanut uudistetun teollisuusyritysten otoksen kaikkien teollisuusyritysten joukosta. Myös palveluyritysten otos vastaa koko sektorin toimiala- ja kokojakaumaa. Kyselyyn vastasi 401 teollisuusyritystä ja 750 palveluyritystä eri kokoluokista ja lääneistä. Vastausprosentti oli 86.

Yhteenveto

Yritykset ovat vähentäneet pankkien kilpailuttamista

Edellistä syksyä pienempi osuus yrityksistä ilmoitti kilpailuttavansa pankkeja hankkiessaan rahoitusta. Ainoastaan suuret teollisuusyritykset kilpailuttivat pankkeja hieman vuoden takaista enemmän. Yritykset olivat lisäksi keskittäneet pankkisuhhteitaan: pääasiassa vain yhden pankin asiakkaana olevien yritysten osuus oli kasvanut syksyyn 1999 verrattuna molemmilla toimialoilla ja kaikissa kokoluokissa.

Luottojen marginaalit kasvavat

Yritykset ilmoittivat luottomarginaalien keskimäärin kasvaneen viimeisten 12 kuukauden aikana. Erityisesti mikro- ja pienet palveluyritykset raportoivat marginaalien kasvusta. Luoton sivukuluissa ei ollut tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Finnvera on merkittävä teollisuusyritysten rahoittaja

Erityisesti pienet ja keskisuuret teollisuusyritykset olivat käyttäneet Finnvera Oyj:n (Keran) rahoitusta viimeisten viiden vuoden aikana. Finnveran antama rahoitus helpotti yritysten rahoituksen saantia, sillä rahoitusta hakeneista yrityksistä noin 40 % palveluyrityksistä ja noin 30 % teollisuusyrityksistä katsoi saaneensa rahoitusta ilman turvaavia vakuuksia.

Laskutus ja tilaukset toteutetaan edelleen pääasiassa perinteisin menetelmin

Valtaosa yrityksistä molemmilla toimialoilla ja kaikissa kokoluokissa ilmoitti hoitavansa maksuliikenteensä verkon kautta. Internetin ja sähköpostin käyttö tilausten ja laskujen vastaanotossa ja lähettämisessä on kuitenkin vielä suhteellisen vähäistä. Tosin jo noin puolet suurista yrityksistä sekä huipputekniikkasektorin mikroyrityksistä ilmoitti pystyvänsä vastaanottamaan ja lähettämään tilauksiaan Internetiä tai muuten sähköpostia käyttäen.

Aineiston teollisuusyritysten kannattavuus on erinomainen ja yritysten työllistämissuunnitelmat ovat edelleen lievästi positiiviset

Teollisuusyritysten kannattavuus on ollut erinomainen syksyllä 2000. Palveluyritysten kannattavuus on ollut keskimäärin kohtuullinen. Yritykset odottavat kannattavuutensa pysyvän ennallaan tai edelleen hieman paranevan seuraavan 12 kuukauden aikana. Myös yritysten työllistämissuunnitelmat ovat lievästi positiiviset. Teollisuusyritysten investointiaikomukset pysyvät suunnilleen ennallaan seuraavan 12 kuukauden aikana kun taas palveluyritysten investointien odotetaan kasvavan hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

1 Aineisto

Rahoituskyselyn aineisto uudistettiin syksyllä 2000 ja kysely päätettiin tehdä vain kerran vuodessa. Kyselyyn otettiin mukaan 875 aikaisempina vuosina mukana ollut yritys. Otosta täydennettiin lisäksi 466 uudella yrityksellä. Uusien yritysten keruu toteutettiin ositettuna otoksina. Lopullisessa otoksessa oli siis 1341 yritystä. Haastattelu tehtiin 18.9. – 6.10.2000. Kyselyyn vastasi 86 % yrityksistä (1151 yritystä).

Aineisto sisältää pienten, keskisuurten ja suurten yritysten lisäksi niin kutsutut mikroyritykset (alle 10 hengen osakeyhtiöt). Näiden yritysten aineistoa on kerätty kevästä 1999 lähtien. Mikroyritysten otosta suunniteltaessa normaalia suurempi paino annettiin huipputekniikka-alan mikroyrityksille (HT-mikroyritykset), jotta näiden ja muiden mikroyritysten välisiä eroja voitaisiin tarkastella.

Vastauksia analysoitaessa teollisuus- ja palveluyrityksiä tarkasteltiin erikseen. Yritykset jaettiin lisäksi henkilökuntakokoluokkiin (mikroyritykset, pienet, keskisuuret ja suuret yritykset). Joidenkin kysymysten kohdalla vastauksia painotettiin liikevaihdolla tai Tilastokeskuksen laskemilla yrityskohtaisilla painoilla, jotta tulokset voitiin yleistää otoksen tasolta koko päätoimialaa koskeviksi. Tilastokeskus on käyttänyt painojen laskemisessa yritysten liikevaihtoa ja yritysten toimiala -ositetta. Painotuksesta mainitaan erikseen.

Taulukko 1. Perusaineiston jakaumat toimialoittain ja lääneittäin

Teollisuusyritykset		Palveluyritykset	
Toimiala		Toimiala	
Elintarvike	31	Rakentaminen	102
Tevanake	27	Tukkukauppa	140
Metsä	27	Vähittäiskauppa	118
Graafinen	52	Majoitus ja ravitsemus	27
Kemia	25	Kuljetus ja liikenne	74
Rakennustarvike	29	Kiinteistö- ym. palvelut	55
Sähkö- ja elektroniikka	46	Tekniset palvelut	116
Muu metalli	113	Muut palvelut	118
Muu teollisuus	51		
Yhteensä	401	Yhteensä	750
Lääni		Lääni	
Etelä-Suomen lääni	204	Etelä-Suomen lääni	514
Länsi-Suomen lääni	140	Länsi-Suomen lääni	153
Itä-Suomen lääni	27	Itä-Suomen lääni	40
Oulun lääni	21	Oulun lääni	26
Lapin lääni	7	Lapin lääni	17
Ahvenanmaan lääni	2		
Yhteensä	401	Yhteensä	750

Taulukko 2. Perusaineiston jakaumat kokoluokittain

	Teollisuusyritykset	Palveluyritykset
Kokoluokka liikevaihdon mukaan		
Mikro, alle 10 mmk	159	364
Pieni, alle 50 mmk	81	181
Keskisuuri, 50-300 mmk	81	127
Suuri, yli 300 mmk	80	78
Yhteensä	401	750
Kokoluokka henkilömäärän mukaan		
Mikro, alle 10 mmk	125	317
Pieni, alle 50	99	230
Keskisuuri, 50-249	84	113
Suuri, yli 249	93	90
Yhteensä	401	750

Koska aineisto on päätetty kerätä nykyisin vain kerran vuodessa, vertailu syksyn 1999 ja syksyn 2000 vastausten välillä oli usein mahdotonta (syksyllä 1999 yritysten rahoitustilannetta ja tulevaisuuden suunnitelmia selvitettiin kuuden kuukauden ajalta kun taas syksyn 2000 kyselyssä aikajakso oli kaksitoista kuukautta). Niissä kysymyksissä, joissa vertailu syksyjen välillä oli mahdotonta, käytettiin koko 1151 yrityksen aineistoa. Niiden kysymysten kohdalla, joissa vertailu oli mahdollista toteuttaa, 1151 yrityksen aineistosta erotettiin aikaisempina vuosina kyselyihin vastanneiden yritysten paneeli. Näitä yrityksiä oli kaikkiaan 602 (palveluyrityksiä 339 ja teollisuusyrityksiä 263). Paneelin vastauksia ei painotettu Tilastokeskuksen laskevilla painoilla. Yritysten määrä vaihtelee kokoluokittain ja toimialoittain syksyjen 1999 ja 2000 välillä yritysryhmässä tapahtuvien toimialamuutosten ja toiminnan laajenemisen tai supistumisen seurauksena.

Taulukko 3. Paneeliaineisto syksy 1999 ja syksy 2000 jakaumat kokoluokittain

	Teollisuus- yritykset syksy 1999	Teollisuus- yritykset syksy 2000	Palvelu- yritykset syksy 1999	Palvelu- yritykset syksy 2000
Kokoluokka liikevaihdon mukaan*				
Mikro, alle 10 mmk	78	88	131	118
Pieni, 10-49 mmk	58	54	87	88
Keskisuuri, 50-300 mmk	64	60	70	78
Suuri, yli 300 mmk	55	60	57	54
Yhteensä	255	262	345	338
Kokoluokka henkilömäärän mukaan				
Mikro, alle 10	54	65	116	100
Pieni, 10-49	67	66	97	106
Keskisuuri, 50-249	72	62	70	70
Suuri, yli 249	62	70	64	63
Yhteensä	255	263	347	339

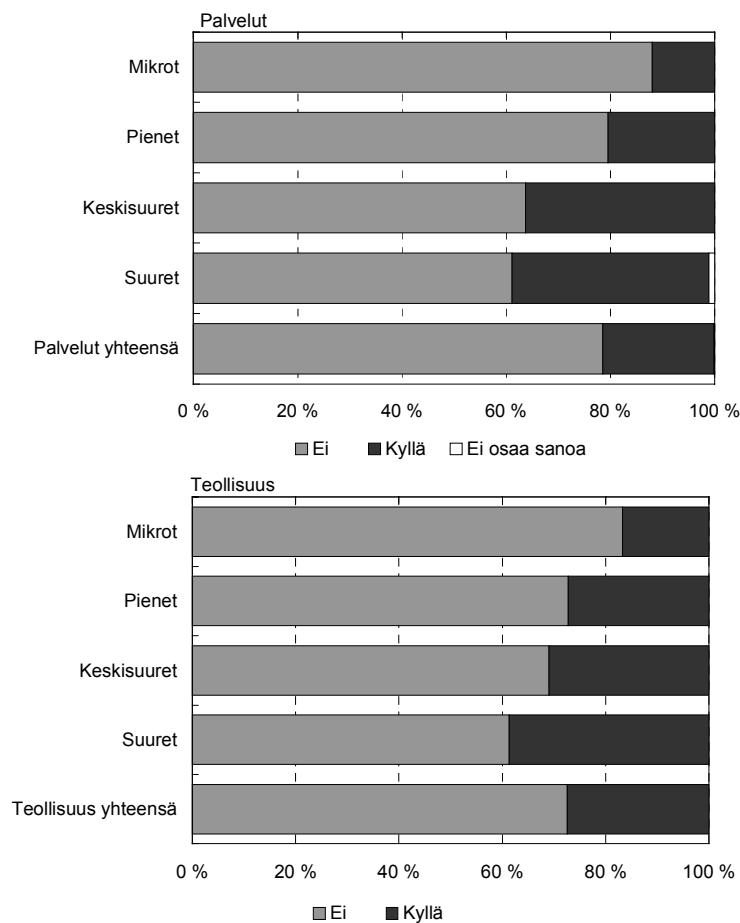
*Neljältä yritykseltä puuttuu liikevaihtotieto

2 Rahoituksen hankinta kuluneen vuoden aikana

Rahoitusta hankki viimeisten 12 kuukauden aikana noin viidennes palvelualan yrityksistä ja hieman yli neljännes teollisuusyrityksistä. Tilastokeskuksen painoja käytettäessä palvelualalla rahoitusta hankkineiden osuus pieneni noin 15 prosenttiin ja teollisuudessa noin viidennekseen yrityksistä. Tilastokeskuksen painotus antaa suuremman painon liikevaihdoltaan pienille yrityksille. Painotetuista tuloksista nähdään, että rahoitusta kuluneen vuoden aikana hankkineet yritykset ovat olleet liikevaihdoltaan keskimääräistä suurempia.

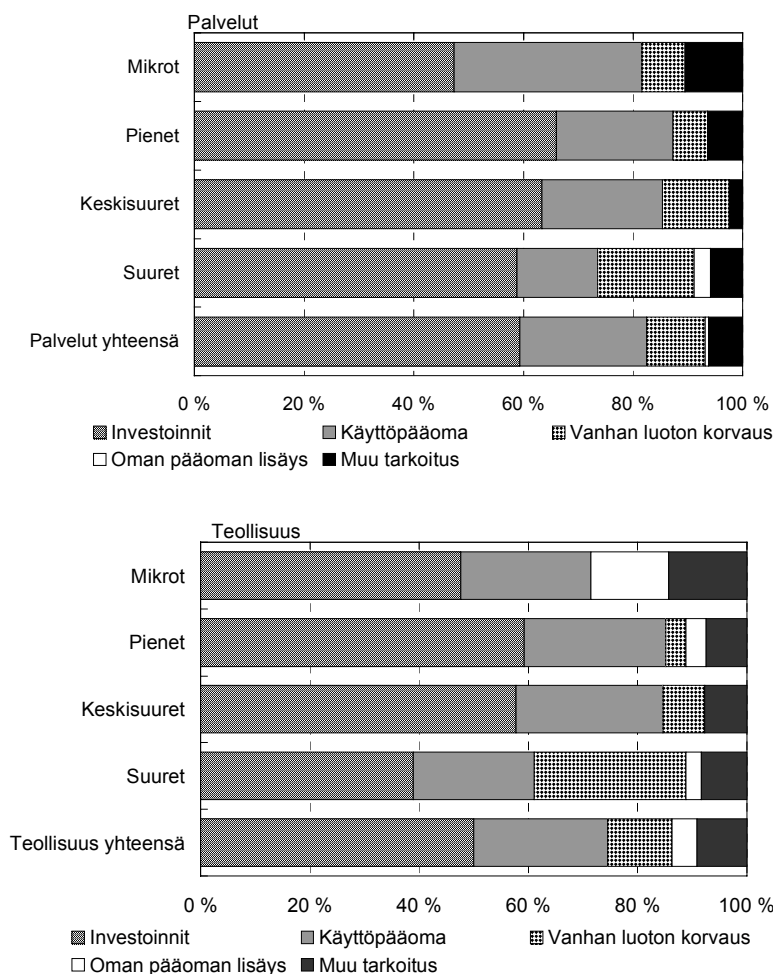
Rahoituksen hankinta korreloi voimakkaasti henkilökunnan määrällä mitatun kokoluokituksen kanssa: vain noin joka kymmenes mikroyritys, joka viides pieni yritys ja lähes 40 % keskisuurista ja suurista palveluyrityksistä hankki rahoitusta kuluneen 12 kuukauden aikana. Vastaavasti teollisuusyrityksistä noin viidennes mikroista, yli neljännes pienistä, alle kolmannes keskisuurista ja lähes 40 % suurista yrityksistä hankki rahoitusta. On todennäköistä, että hyvä kannattavuus sekä erityisesti mikro- ja pienten yritysten halu välttää velkaantumista ovat pitäneet näiden yritysten rahoituksen hankinnan maltillisena.

Kuvio 1. Ulkoisen rahoituksen hankinta (kuluneen 12 kk:n aikana)

Noin 60 % palveluyrityksistä ja puolet teollisuusyrityksistä käytti rahoituksen investointeihin ja lähes neljännes käyttöpääomaan. Luottoja rahoitti uudelleen joka kymmenes yritys. Investoinnit olivat molemmilla toimialoilla hieman harvinaisempi käyttökohde mikroyrityksissä ja suurissa yrityksissä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin verrattuna. Erityisesti palvelualan mikroyritykset käyttivät rahoituksen käyttöpääoman lisäämiseen (noin kolmannes yrityksistä).

Kuvio 2. Hankitun ulkoisen rahoituksen ensisijainen käyttötarkoitus (kuluneen 12 kk:n aikana)

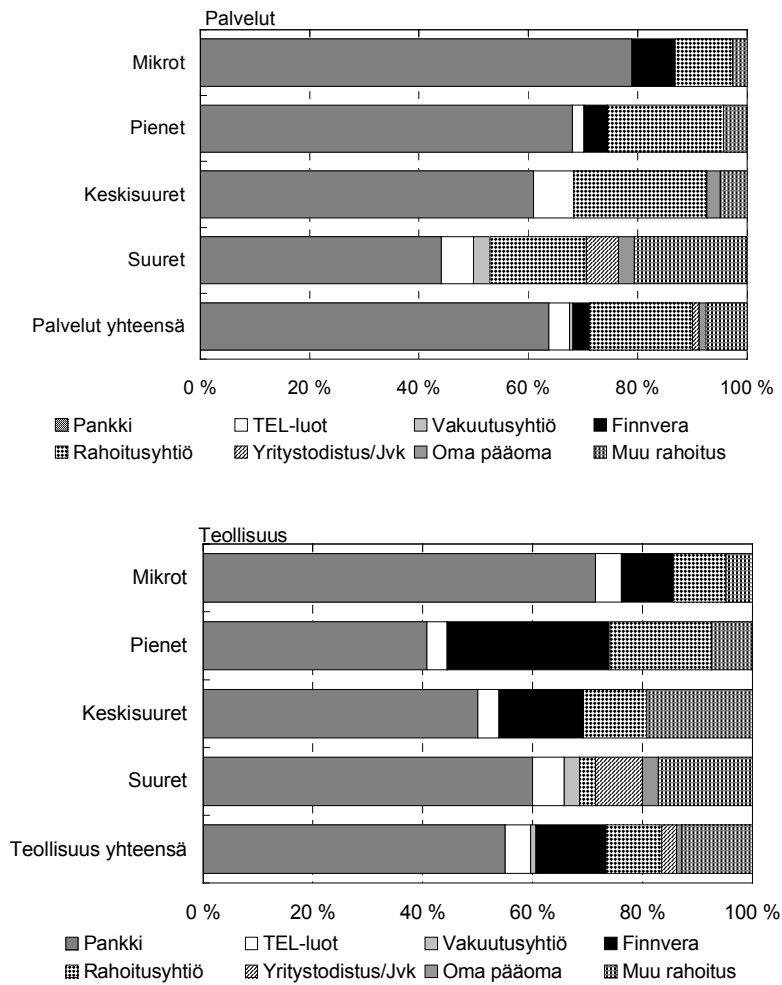

Pankit olivat tärkein rahoituslähde useimmille aineiston yrityksille. Kahdelle kolmasosalle palveluyrityksistä tärkein rahoituslähde olivat pankit ja viidennekselle rahoitusyhtiöt. Rahoitusta hankkineista teollisuusyrityksistä noin puolet piti pankkia ensisijaisena rahoituslähteenään. Finnveraa, rahoitusyhtiöitä tai muita lähteitä piti kutakin tärkeimpänä noin 10 % teollisuusyrityksistä. Tilastokeskuksen painoilla painotettujen tulosten mukaan pankit olivat erityisesti liikevaihdoltaan keskimääräistä pienempien yritysten tärkein rahoittaja.

Henkilöstökokoluokajakoon perustuvien tulosten mukaan mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten palveluyritysten ensisijaisia rahoittajia olivat pankit. Rahoitusyhtiöt olivat tärkeitä erityisesti palveluyritysten rahoittajina: keskisuurista yrityksistä noin neljännes piti niitä tärkeimpänä lähteenään. Noin viidennes suurista palveluyrityksistä katsoi tärkeimmäksi rahoittajakseen muun kuin kyselyssä mainitun lähteen. Pankit olivat tärkein rahoituslähde yli kahdella kolmasosalla teollisuuden mikroyrityksistä. Finnvera oli ensisijainen lähde 30 prosentille pienistä teollisuusyrityksistä. Lähes viidennes keskisuurista tai suurista teollisuusyrityksistä käytti ensisijaisena lähteenään muita rahoituslähteitä.

Kuvio 3. Hankitun ulkoisen rahoituksen ensisijainen lähde (kuluneen 12 kk:n aikana)

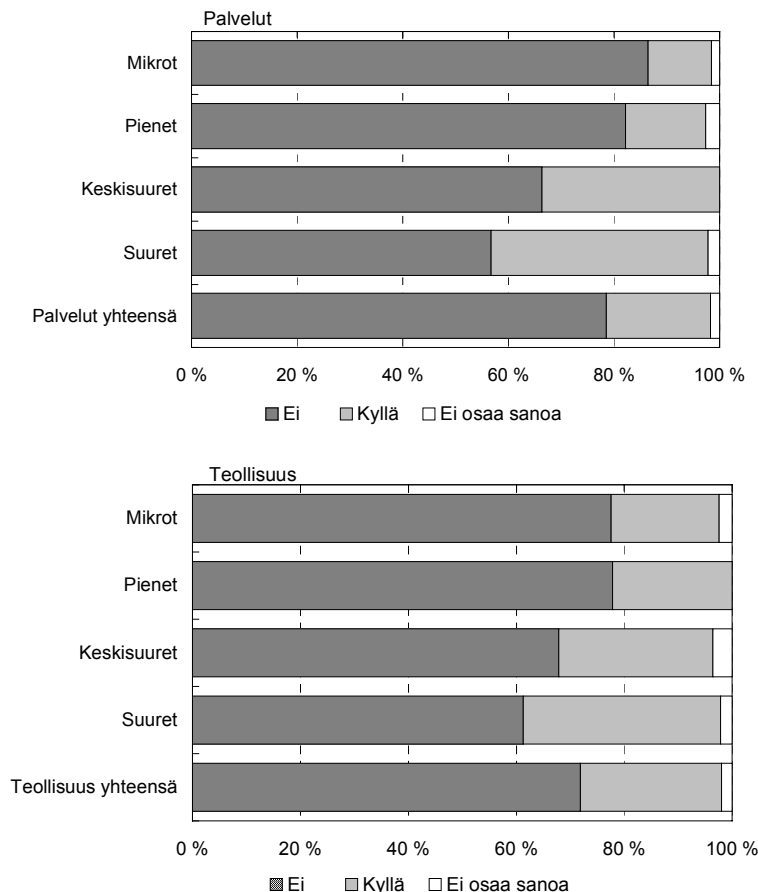
Huipputekniikkasektorin mikroyritykset

Huipputekniikkasektorin mikroyritysten rahoituksen hankinta ei merkittävästi poikennut muiden mikroyritysten rahoituskäyttäytymisestä kuluneen vuoden aikana. Lähes 90 % yrityksistä ei ollut hankkinut uutta rahoitusta kuluneiden 12 kuukauden aikana.

3 Rahoitussuunnitelmat

Uutta rahoitusta suunnittelee hankkivansa seuraavan 12 kuukauden aikana noin viides aineiston palveluyrityksistä ja noin neljäs aineiston teollisuusyrityksistä. Tilastokeskuksen painotusten perusteella näyttää ilmeiseltä, että molemmilla päätoimialoilla erityisesti liikevaihdoltaan suuret yritykset ovat pieniä yrityksiä innokkaampia hankkimaan uutta rahoitusta. Henkilökunnan määrän perusteella kokoryhmiin jako antaa samansuuntaisia tuloksia: Molemmilla päätoimialoilla selkeästi suurempi osa mikroyrityksistä ja pienistä yrityksistä verrattuna keskiuuriin ja suuriin yrityksiin ei aio hankkia uutta rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana. Tämä saattaa kuvastaa pienten yritysten varovaista suhtautumista makrotaloudelliseen kehitykseen. Näiden yritysten rahoituksen hinta ja saatavuus ovat suuria yrityksiä riippuvaisempia talouden suhdanteista. Pienissä yrityksissä myös toiminnan suppeus ja hyvänä jatkuva kannattavuus saattavat pienentää tarvetta hankkia uutta rahoitusta. Noin 2 % aineiston yrityksistä ei vielä ole päättänyt rahoituksen hankinnastaan.

Kuvio 4. Ulkoisen rahoituksen hankinta-aikomukset (seuraavan 12 kk:n aikana)

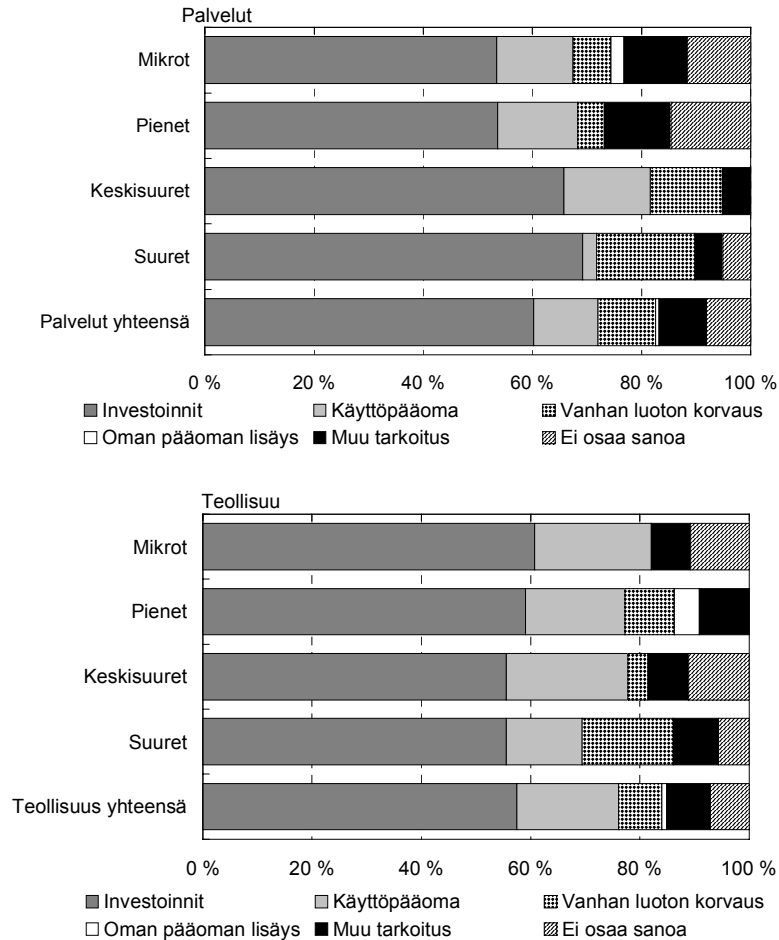

Uutta rahoitusta suunnittelevista yrityksistä noin 60 % aikoo käyttää rahoituksen investointeihin. Käyttöpääomaa aikoo hankkia joka kymmenes aineiston palveluyrityksistä ja joka viides teollisuusyrityksistä. Molemmilla toimialoilla noin joka kymmenes rahoitusta hankkivista yrityksistä aikoo rahoittaa uudelleen vanhoja luottojaan. Saman verran yrityksiä aikoo käyttää rahoituksen muuhun kuin kyselyssä mainittuihin tarkoituksiin.

Henkilökuntamäärän mukaan kokoluokkiin jako paljastaa, että vanhojen lainojen uudelleenrahoitus on erityisen aktiivista suurissa yrityksissä molemmilla toimialoilla (noin 20 % yrityksistä). Tämä saattaa johtua suurten yritysten paremmasta neuvotte-

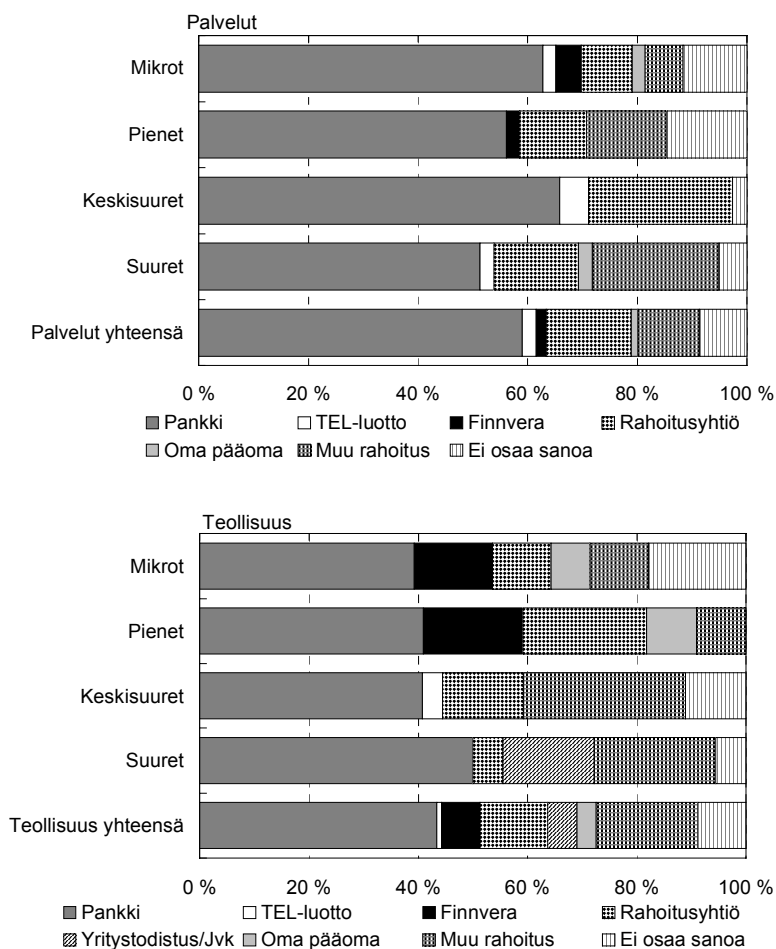
luvoimasta, joka mahdollistaa rahoittajien kilpailuttamisen ja parempien ehtojen neuvottelemisen pieniin yrityksiin verrattuna.

Kuvio 5. Aiotun ulkoisen rahoituksen ensisijainen käyttötarkoitus

Tärkein rahoituksen lähde suurimmalle osalle uutta rahoitusta suunnittelevista yrityksistä on edelleen pankki. Palvelualan yritykset ovat teollisuusyrityksiä halukkaampia hankkimaan rahoitusta pankista. Finnvera on suhteellisesti merkittävämpi liikevaihdoiltaan pienten teollisuusyritysten rahoittajana.

Noin joka neljäs keskisuuri palveluyritys käyttää rahoitusyhtiöitä. Rahoitusta hankkivista keskisuurista teollisuusyrityksistä noin kolmannes ja suurista palvelu- ja teollisuusyrityksistä noin neljännes aikoo hankkia rahoitusta muusta kuin kyselyssä mainitusta lähteestä.

Kuvio 6. Aiotun ulkoisen rahoituksen ensisijainen lähde

Huipputekniikkasektorin mikroyritykset

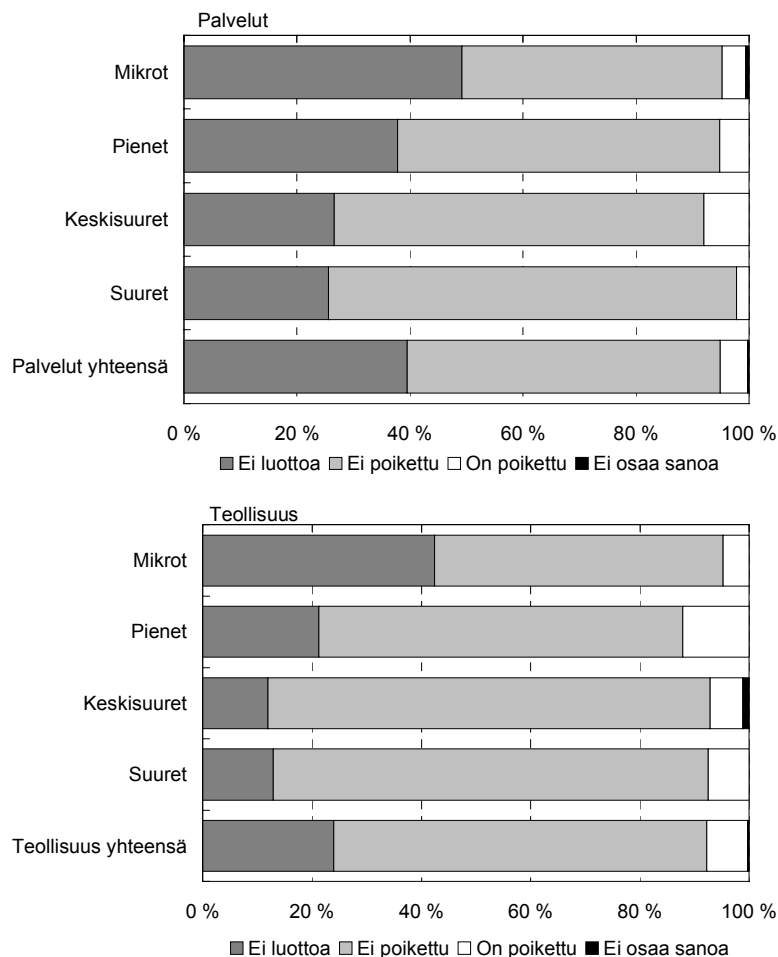
Huipputekniikan mikroyrityksien ja muiden mikroyritysten välillä ei hankinta-aikomuksissa ollut eroja: noin 84 % mikroyrityksistä molemmissa luokissa ei aio hankkia uutta rahoitusta. Noin kolmannes rahoitusta suunnittelevista huipputekniikan mikroyrityksistä ilmoitti rahoituksen käyttötarkoitukseksi käyttöpääoman hankinnan (muut mikrot ja pienet yritykset noin 15 %). Pankin ilmoitti aiotun rahoituksen lähteeksi noin puolet näistä yrityksistä.

4 Velkaantuneisuus ja rahoitusongelmat

Lähes 40 prosentilla palveluyrityksistä ja neljänneksellä teollisuusyrityksistä ei ole lainkaan luottoa. Luotottomat yritykset ovat yleensä keskimääräistä pienempiä liikevaihdoltaan. Henkilökokoluokkajaon perusteella näyttää siltä, että luotonotto korreloi yrityksen koon kanssa: palvelualan mikroyrityksistä lähes puolet ja teollisuuden mikroyrityksistä hieman yli 40 % on vailla luottoja. Pienistä yrityksistä hieman alle 40 % palveluissa ja viidennes teollisuudessa on ilman luottoja. Keskisuurista ja suurista yrityksistä luotottomia on peräti neljännes palveluissa ja hieman alle 15 % teollisuudessa.

Noin 5 % palveluyrityksistä ja 8 % teollisuusyrityksistä ilmoitti poikenneensa luottojensa hoitosuunnitelmista viimeisen 12 kuukauden aikana. Eniten hoitosuunnitelmista olivat poikenneet keskisuuret palveluyritykset (8 %) ja pienet teollisuusyritykset (12 %). Keskisuuret palveluyritykset ja pienet teollisuusyritykset olivat lähinnä lykänneet lyhennyksien maksua.

Kuvio 7. Luottojen hoitaminen

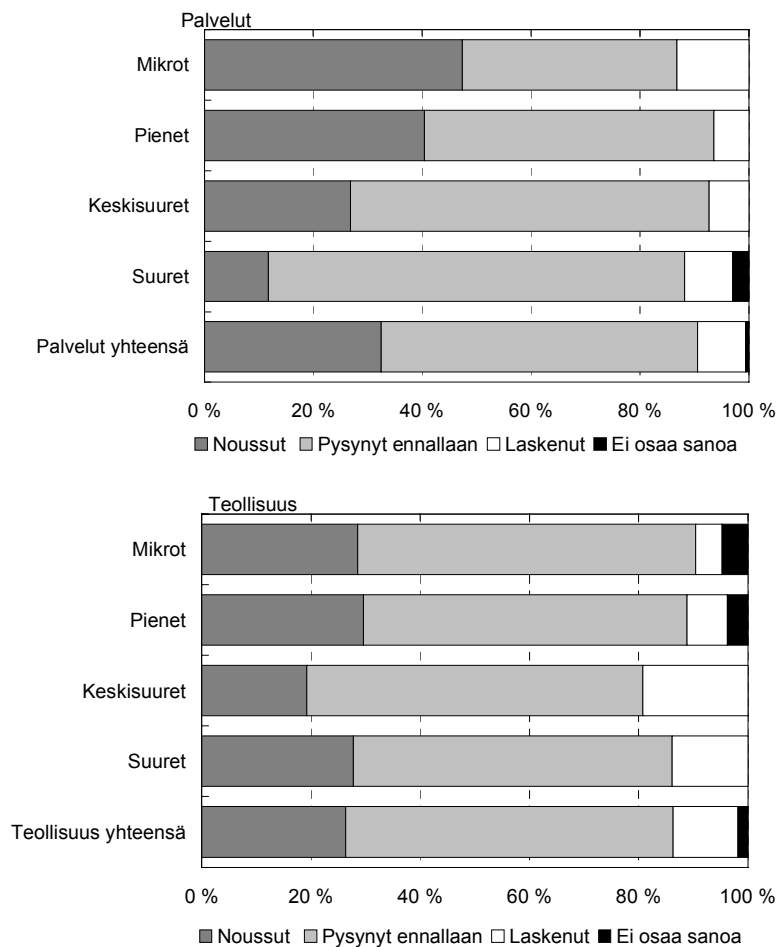
Rahoituksen saatavuuden ilmoitti haitanneen yrityksen toimintaa viimeisten 12 kuukauden aikana noin 3 % palveluyrityksistä ja 5 % teollisuusyrityksistä. Muita kokoluokkia useampi mikro- ja pieni teollisuusyritys oli kokenut saatavuuden ongelmaksi (8 %). Tällä hetkellä rahoitusta pitää ongelmana 4 % palveluyrityksistä ja 7 % teollisuusyrityksistä. Tilanne ei ole merkittävästi muuttunut viime syksyisestä. Ongelmat ovat edelleen suhteellisesti yleisempiä mikro- ja pienissä yrityksissä. Pienistä ja keskisuurista palveluyrityksistä noin 6-7 % sekä mikro- ja pienistä teollisuusyrityksistä noin 10-11 % pitää rahoitusta ongelmana. Suurimmat ongelmat palveluyritysten keskuudessa ovat vakuuksien puute ja luottojen korkea hinta. Teollisuusyrityksille selkeästi merkittävin ongelma on vakuuksien puute.

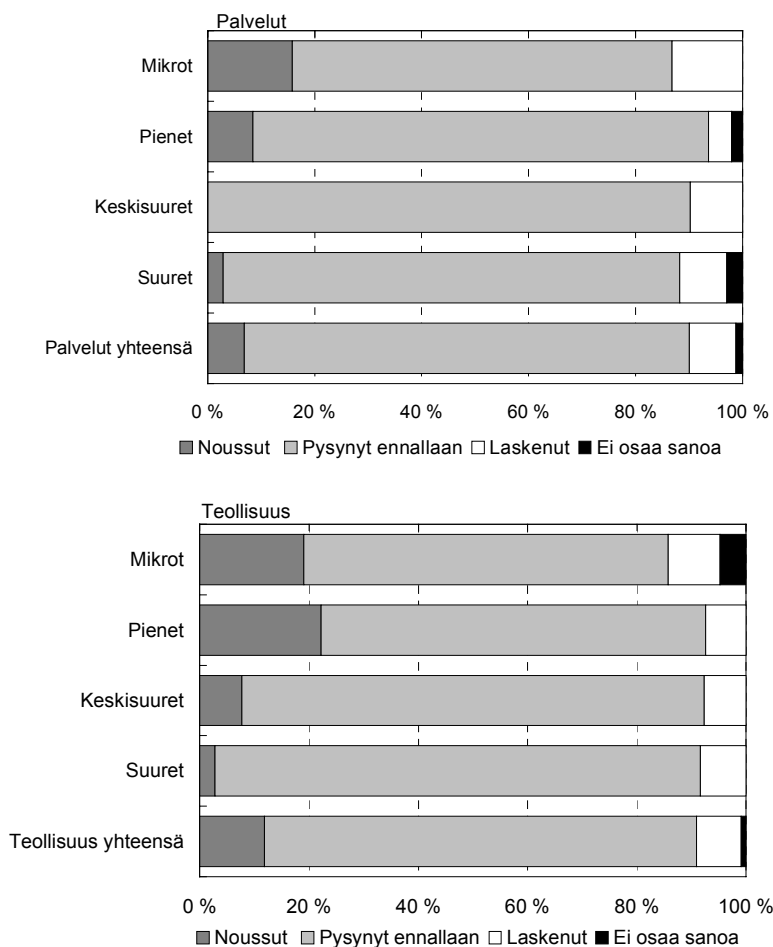
Huipputekniikan mikroyritysten ja muiden mikroyritysten välillä ei näytä olevan merkittäviä eroja rahoituksen saatavuudessa.

5 Rahoituksen hinta

Palveluyritykset raportoivat korkomarginaalin keskimäärin nousseen (saldoluku 24 = noussut 33 % - laskenut 9 %). Teollisuusyrityksien vastaukset ovat saman suuntaisia (saldoluku 14 = noussut 26 % - laskenut 12 %). Erityisesti mikro- ja pienet palveluyritykset ilmoittavat marginaalin nousseen. Luoton sivukulut näyttävät sen sijaan pysyneen jotakuinkin ennallaan. Tosin saldolukujen perusteella mikro- ja pienet teollisuusyritykset ilmoittavat myös näiden kulujen keskimäärin nousseen. Vastaavasti keskisuurten palveluyritysten ja suurten palvelu- ja teollisuusyritysten luottojen sivukulut ovat edelleen jopa hieman laskeneet.

Kuvio 8. Uusien luottojen korkomarginaali (= luoton korko – viitekorko)

Kuvio 9. Uusien luottojen sivukulut**Huipputekniikkasektorin mikroyritykset**

Suurin osa huipputekniikan mikroyrityksistä katsoo korkomarginaalin ja sivukulujen pysyneen jotakuinkin ennallaan. Noin 17 % yrityksistä ilmoittaa marginaalin nousseen ja yksikään yrityksistä ei raportoi sen laskeneen. Yksikään yrityksistä ei ilmoita sivukulujen muuttuneen.

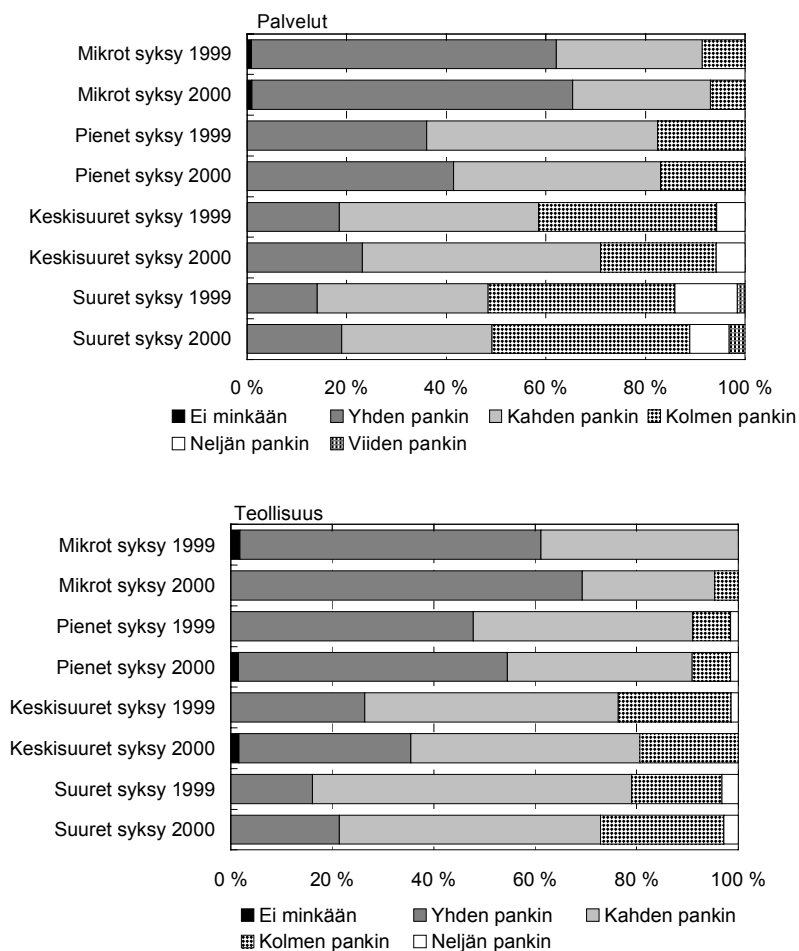
6 Pankkipalveluiden saatavuus ja pankkien kilpailuttaminen

Pankkipalveluita koskeissa kysymyksissä edelliseen syksyyn vertailu on mahdollista, sillä kysymykset eivät kohdistu tiettyinä ajanjaksona toteutuneeseen kehitykseen tai suunnitelmiin toisin kuin rahoituksen hankintaa ja hintaa käsittelevät kysymykset. Tulokset perustuvat paneeliaineistolle, jossa on mukana 602 yritystä molempina syksyinä.

Pankkipalveluiden kysynnässä tapahtui jonkin verran muutoksia syksyjen 1999 ja 2000 välillä. Näyttää siltä, että aineiston yritysten pankkiriippuvuus on kasvanut. Vastaavasti pankkeja kilpailuttavien yritysten osuus on laskenut.

Tarkasteltaessa yritysten pankkisuhteiden määrää vaikuttaa siltä, että yritykset molemmilla päätoimialoilla ja kaikissa kokoluokissa olivat jonkin verran keskittäneet pankkisuhteitaan: niiden yritysten osuus, jotka olivat vain yhden pankin asiakkaita, kasvoi syksyyn 1999 verrattuna molemmilla toimialoilla.

Kuvio 10. Kuinka monen pankin palveluja yrityksenne käyttää merkittävästi?

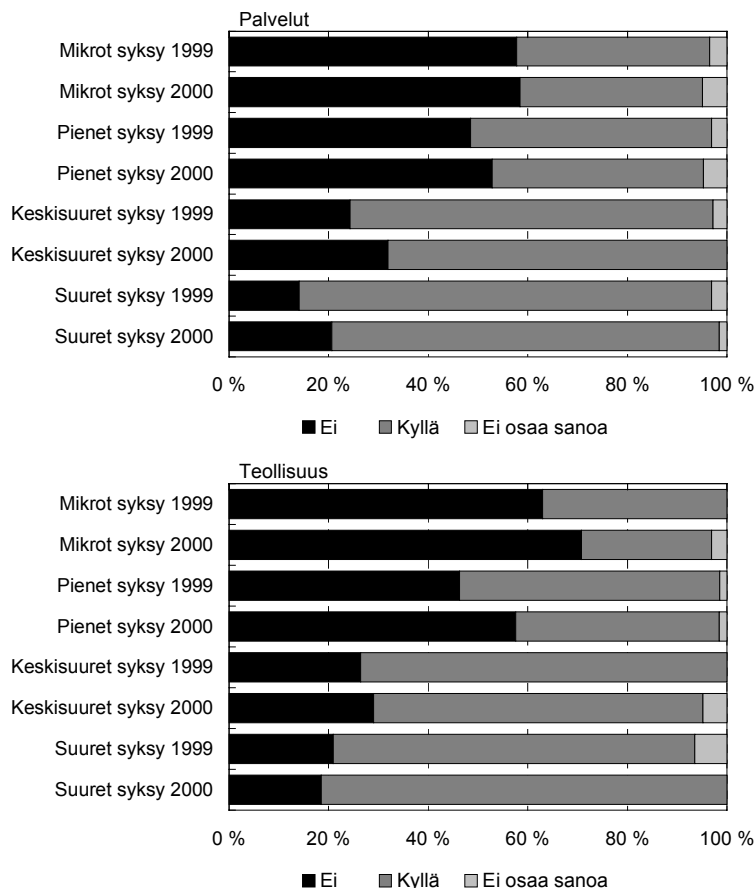
Syksyllä 2000 päärahoittajakseen ilmoitti pankin saman verran palveluyrityksistä (63 %) ja hieman suurempi osuus teollisuusyrityksistä (62 % syksyllä 1999 vs. 66 % syksyllä 2000) kuin syksyllä 1999. Viime syksyistä useampi teollisuusyritys kaikissa kokoluokissa ilmoitti päärahoittajakseen pankin. Kysyttäessä syitä yrityksen rahoittajapankin valintaan, molemmilla päätoimialoilla yli puolet yrityksistä vastasi syyksi vakiintuneen asiakassuhteen. Seuraavaksi merkittävimpänä syynä pidettiin luottojen ja muiden palveluiden hinnoittelua (hieman alle 20 % molempina vuosina).

Päärahoittajaa vaihtoivat erityisesti pienet ja suuret teollisuusyritykset. Suurista palveluyrityksistä sen sijaan edellistä syksyä harvempi ilmoitti vaihtaneensa rahoittajaa (17 % vuonna 1999 vs. 10 % vuonna 2000). Noin 40 % yrityksistä ilmoitti vaihdon syyksi uuden rahoittajan edullisemmat luotot.

Viime syksyistä useampi palveluyritys ja pieni teollisuusyritys katsoi pankkien kilpailuttamismahdollisuuksien heikentyneen päärahoittajan menettelyn vuoksi. Vain keskisuuret teollisuusyritykset kokivat päärahoittajan toimien haittaavan kilpailuttamista keskimäärin selvästi vähemmän syksyllä 2000 kuin vuotta aikaisemmin.

Päärahoittajasta johtuvien kilpailuttamismahdollisuuksien hienoisen heikentymisen lisäksi yritykset myös kilpailuttivat pankkeja jonkin verran vähemmän kuin viime syksynä molemmilla päätoimialoilla ja kaikissa kokoluokissa palvelualan mikroyrityksiä ja suuria teollisuusyrityksiä lukuun ottamatta. Osaltaan tähän saattoi vaikuttaa se, että yritysten lainanottotarve ei ollut kovin suuri kuluneen vuoden aikana.

Kuvio 11. Kilpailutatteko pankkirahoituksessa eri pankkeja keskenään?

Vaikka ulkomaisten pankkien palveluiden käyttö oli varsin vähäistä, se on ollut pienessä kasvussa suuria teollisuusyrityksiä lukuun ottamatta. Kaikkiaan noin 15 % palveluyrityksistä ja lähes viidennes teollisuusyrityksistä käytti ulkomaisten pankkien palveluita. Noin 45 % suurista palvelu- ja teollisuusyrityksistä käytti ulkomaisten pankkien palveluita. Ahkerimmin käytettyjä palveluita olivat maksuliikennepalvelut (26 % kaikista käytetyistä palveluista syksyllä 2000), valuutanvaihtoon ja valuuttajohdannaisiin liittyvät palvelut (19 %) ja talletukset (16 %). Edelleen yleisin tapa liiketoimintasuhteen synnylle oli ulkomaisen rahoituslaitoksen yhteydenotto.

Syksyä 1999 harvemmat suuret palveluyritykset kokivat, että ulkomaisten pankkien markkinoille tulo oli helpottanut pankkien kilpailuttamista. Myös muiden yritysten vastaukset olivat samansuuntaisia. Tosin muiden vastanneiden yritysten lukumäärä oli hyvin pieni.

Huipputekniikkasektorin mikroyritykset

Huipputekniikan mikroyritysten päärahoittaja oli muita mikroyrityksiä useammin muu kuin pankki (lähes puolet yrityksistä). Myös muita mikroyrityksiä harvempi yritys katsoi pankkien kilpailuttamismahdollisuuksien heikentyneen päärahoittajan toimien vuoksi.

7 Joukkovelkakirjarahoituksen hankinnan ongelmat

Yritysten joukkovelkakirjojen liikkeeseenlasku on ollut vaikeaa. Vain noin yksi prosentti kaikista Suomen yrityksistä oli hankkinut joukkovelkakirjarahoitusta kotimaisilta rahoitusmarkkinoilta vuoden 1999 alusta lähtien. Markkinarahoitusta hankkineet yritykset olivat henkilömäärältään ja liikevaihdoltaan pääasiassa suuria yrityksiä (noin 7 % kaikista suurista yrityksistä).

Tänä syksynä kyselyssä tiedusteltiin syitä yritysten haluttomuuteen hankkia rahoitusta suoraan suomalaisilta rahoitusmarkkinoilta. Peräti 90 % yrityksistä nimesi tärkeimmäksi syyksi tiedon puutteen. Noin 5 % pienistä teollisuus- ja palveluyrityksistä katsoi tärkeimmäksi syyksi jvk-lainan pankkiluottoa korkeamman koron. Sen sijaan muita syitä, esimerkiksi jvk-rahoitukseen liittyvän luottoluokituksen kalteutta tai suomalaisten jvk-markkinoiden toimimattomuutta, piti tärkeimpänä syynä vain muutama prosentti yrityksistä.

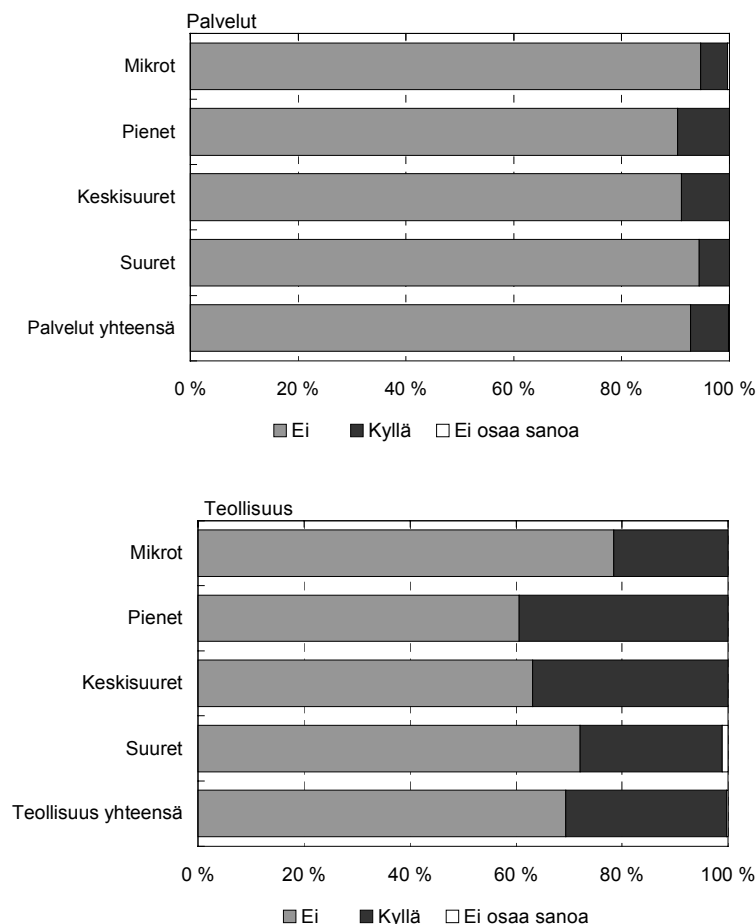
Huipputekniikkasektorin mikroyritykset

Hieman muita ryhmiä suurempi osuus huipputekniikan mikroyrityksistä oli hankkinut joukkovelkakirjarahoitusta (HT-mikrot: 4 % vs. muut mikrot 0 %). Myös huipputekniikan mikroyritysten markkinarahoituksen hankintaa haittaa tiedon puute.

8 Finnvera Oyj:n rahoituspalveluiden käyttö

Finnveran palveluiden käyttö on ollut teollisuusyrityksissä huomattavasti palveluyrityksiä yleisempää viimeisten viiden vuoden aikana: noin kolmannes aineiston teollisuusyrityksistä oli käyttänyt palveluja kuluneiden viiden vuoden aikana. Palveluyritysten vastaava osuus oli vain 7 % (Tilastokeskuksen painoilla painotetut osuudet olivat 24 % ja 6 %). Erityisen innokkaasti palveluita olivat käyttäneet aineiston pienet ja keskisuuret teollisuusyritykset (lähes 40 % pienistä ja keskisuurista yrityksistä). Yllättävää kyllä, vain noin viidennes teollisuuden mikroyrityksistä oli hankkinut Finnveralta rahoitusta. Painotetuista tuloksista käy ilmi, että henkilökuntakokoluokkien perusteella pieniin ja keskisuuriin lukeutuvat Finnveran rahoituspalveluita käyttäneet teollisuusyritykset olivat liikevaihdoltaan suuria muihin kokoluokkansa yrityksiin verrattuna.

Kuvio 12. Viimeisten viiden vuoden aikana Finnveran rahoituspalveluita hyödyntäneiden yritysten osuudet

Syy rahoituksen hankintaan Finnveralta oli hieman yli viidenneksellä rahoitusta käyttäneistä mikro- ja pienistä teollisuusyrityksistä se, ettei pankkirahoitusta ollut saatavilla. Suurista ja keskisuurista teollisuusyrityksistä noin 15 prosentilla syy oli pankkirahoituksen puute. Tilastokeskuksen painoilla painotettujen osuuksien perusteella lähinnä liikevaihdoltaan pienet teollisuuden mikroyritykset olivat turvautuneet Finnveran rahoitukseen tällä perusteella (27 %).

Yli 40 % rahoitusta hakeneista palveluyrityksistä ja lähes kolmannes teollisuusyrityksistä ilmoitti saaneensa Finnveralta rahoitusta ilman turvaavia vakuuksia. Aineiston teollisuusyrityksistä erityisesti mikro- ja pienet yritykset saivat rahoitusta Finnveralta ilman turvaavia vakuuksia. Tuloksista on pääteltävissä, että Finnvera on osaltaan parantanut näiden yritysten rahoituksen saatavuutta. On mielenkiintoista, että Finnveralta saatujen tietojen mukaan jopa yli 90 % yrityksistä on saanut rahoitusta ilman turvaavia vakuuksia. Ero Finnveran ja yritysten vastausten välillä johtunee turvaavan vakuuden määrittelyerosta.

Huipputekniikkasektorin mikroyritykset

Huipputekniikan mikroyrityksistä huomattavasti muita mikroyrityksiä suurempi joukko oli hyödyntänyt Finnveran rahoitusta viimeisten viiden vuoden aikana (HT-mikrot 18 % vs. muut mikrot yhteensä 9 %). Nämä yritykset olivat painotusten perusteella ryhmässään liikevaihdoltaan keskimääräistä pienempiä. Mielenkiintoista on, että kaikkia muita yritysryhmiä pienempi osuus huipputekniikan mikroyrityksistä ilmoitti pankkirahoituksen puutteen olevan syy rahoituksen hakuun Finnveralta. Samalla huomattavasti muita ryhmiä suurempi osuus yrityksistä ilmoitti saaneensa rahoitusta ilman turvaavia vakuuksia.

9 Sähköinen tilaus- ja maksuliikenne

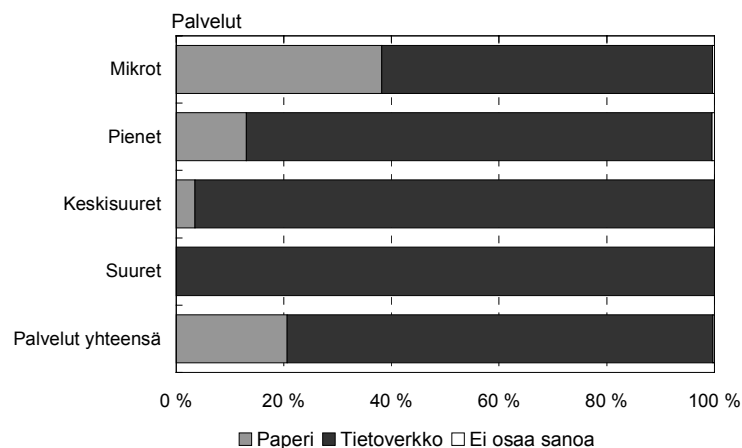
Noin 90 % aineiston palvelu- ja teollisuusyrityksistä käytti yrityksestä pankkiin suuntautuvassa maksuliikenteessään (muu kuin palkanmaksu) pääasiassa tietoverkkoa. Tulosten painottaminen pudotti osuuden 80 prosenttiin. Maksuliikenteen hoitaminen suoraan pankin tiskillä tai maksuautomaateilla oli pääasiallinen maksuliikennevaihtoehto lähinnä vain mikroyrityksille: mikroyrityksistä noin 10 % hoiti maksuliikenteensä yrityksestä pankkiin pääasiallisesti pankin tiskillä ja toiset 10 % pankkiautomaatilla.

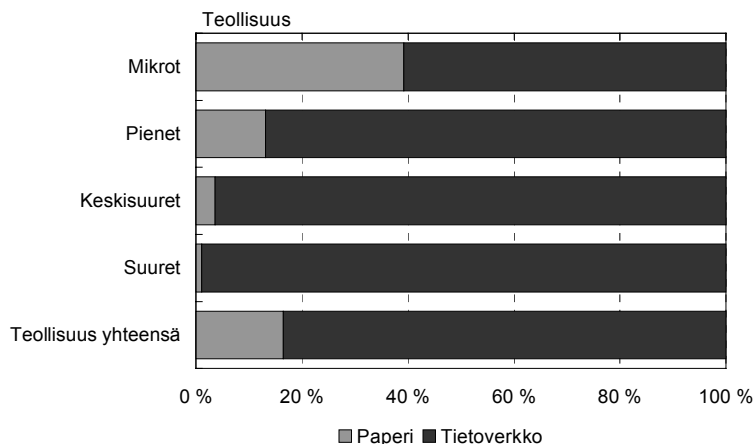
Niistä palvelu- ja teollisuusyrityksistä, jotka ilmoittivat hoitavansa maksuliikenteensä yrityksestä pankkiin verkon kautta, hieman yli kolmannes käytti kassanhallintasovellusta, hieman alle kolmannes pankin Internet-pohjaisia maksuliikenneohjelmia ja lähes 40 % muita pankin tiedostonsiirto-ohjelmia. Kokoluokkajaon ja Tilastokeskuksen painoilla painotettujen tulosten mukaan liikevaihdoltaan suuremmat yritykset käyttivät kassanhallintasovelluksia kun taas pienemmät yritykset käyttivät erilaisia pankkien Internet-pohjaisia ja muita tiedostonsiirto-ohjelmia.

Kysymykseen, miten maksuliikenne hoituu pankista yritykseen, noin 80 % yrityksistä vastasi hoitavansa sen tietoverkon kautta ja vain noin viidennes paperilla. Aineiston pienimpien yritysten joukossa (sekä liikevaihdolla että henkilökunnan määrällä mitaten) tiedonkulun hoito paperilla oli yleisempää kuin muissa kokoluokissa (noin 40 % aineiston yrityksistä). Toimialojen välillä ei ollut suuria eroja.

Tietoverkon kautta pankista yritykseen suuntautuvan maksuliikenteensä yritykset vastasivat hoitavansa samoin kuin päivystaiseen suuntaan tapahtuvan maksuliikenteen. Suurista ja keskisuurista yrityksistä selvästi pieniä yritysryhmiä suurempi osuus (60-70 %) ilmoitti käyttävänsä kassanhallintasovellusta, kun taas lähes puolet mikro- ja pienistä yrityksistä turvautui pankin tiedonsiirto-ohjelmiin.

Kuvio 13. Maksuliikenne pankista yritykseen

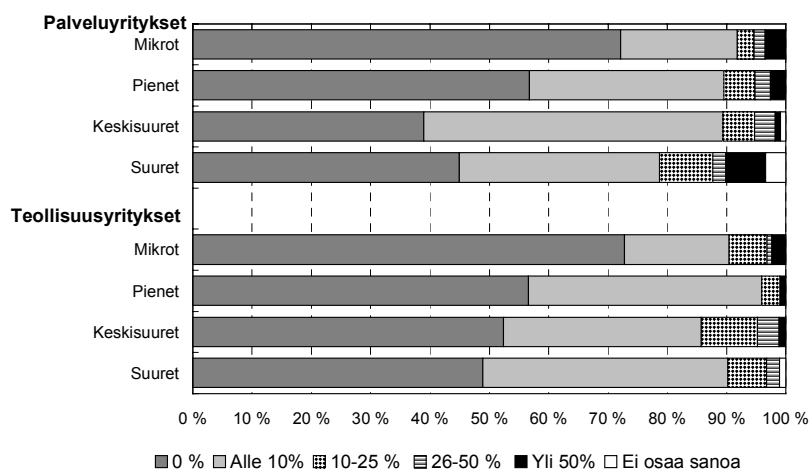

Tilauksien lähettämisessä ja vastaanotossa ei ilmennyt merkittäviä eroja eri päätoimialojen välillä. Noin 40 % yrityksistä ilmoitti pystyvänsä tekemään tilauksia ja vastaanottamaan ne sähköpostitse tai Internetin www-sivujen kautta. Kokoluokkajaon perusteella oli ilmeistä, että Internetin ja sähköpostin käyttömahdollisuudet paranivat yritysten henkilökunnan koon ja liikevaihdon kasvaessa. Suurin osa Internetiä tai sähköpostia käyttävistä yrityksistä hyödynsi näitä menetelmiä alle 10 prosentissa tilauksistaan.

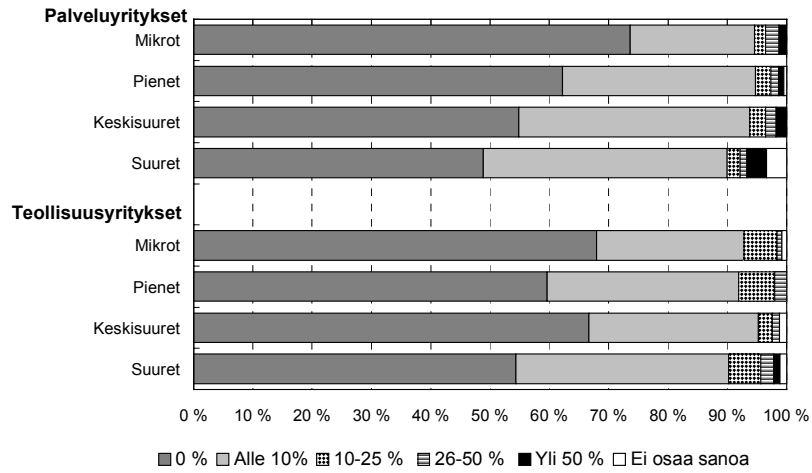
Laskuja ilmoitti lähettävänsä ja vastaanottavansa sähköisesti noin viidennes yrityksistä. Mielenkiintoista on, että joka kymmenes suuri palveluyritys ja jopa 15 % kaikista suurista teollisuusyrityksistä ilmoitti lähettävänsä yli puolet laskuistaan sähköisesti. Vastaavasti joka kymmenes aineiston suurista palveluyrityksistä ilmoitti ottavansa yli puolet laskuistaan vastaan sähköisesti.

Kuvio 14. Kuinka suuri on sähköisesti tekemienne tilausten osuus kaikista tekemistänne tilauksista?

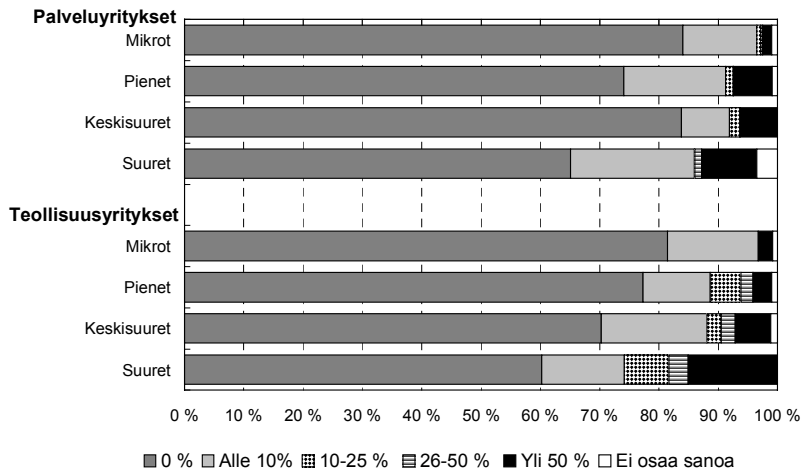

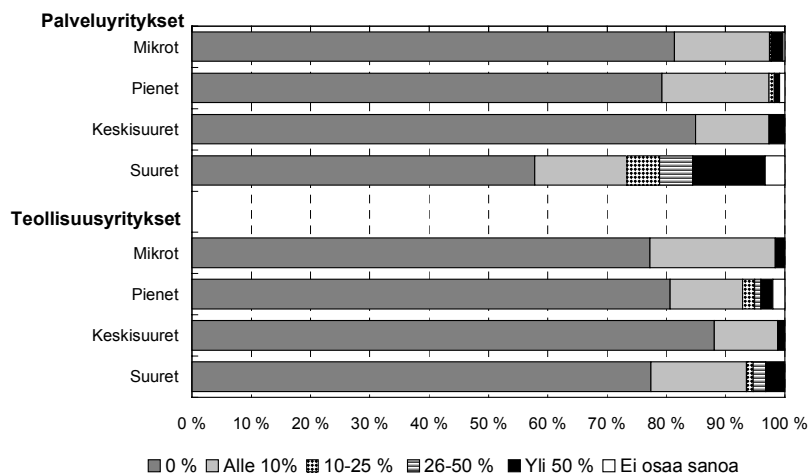
Kuvio 15. Kuinka suuri on sähköisesti vastaanottamistanne tilausten osuus kaikista vastaanottamistanne tilauksista?

Kuvio 16. Kuinka suuri on sähköisesti lähettämienne laskujen osuus kaikista lähettämistänne laskuista?

Kuvio 17. Kuinka suuri on sähköisesti vastaanottamienne laskujen osuus kaikista vastaanottamistanne laskuista?

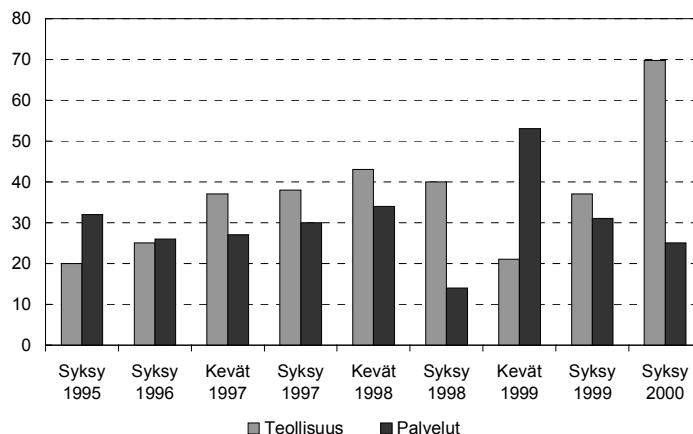
Huipputekniikkasektorin mikroyritykset

Muita mikroyrityksiä suurempi osuus huipputekniikan mikroyrityksistä hoiti maksuliikenteensä yrityksestä pankkiin tietoverkon kautta (HT-mikrot 89 % vs. muut mikrot 78 %). Sama pätee myös maksuliikenteeseen pankista yritykseen (HT-mikrot 79 % vs. muut mikrot 59 %). Sovellusten käyttö ei sen sijaan poikennut muista verkkoa käyttävistä mikroyrityksistä.

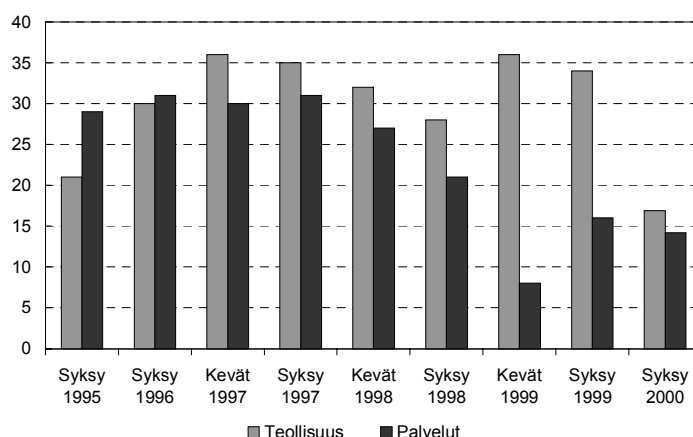
Myös tilausten vastaanotossa ja teossa Internetiä ja sähköpostia hyödyntävien huipputekniikan yritysten osuus oli muita mikroyrityksiä selkeästi suurempi (HT-mikrot 40-50 % vs. muut mikrot 25 %). Ero ei ollut yhtä selkeä laskujen lähettämisessä ja vastaanotossa (HT-mikrot 21 % vs. muut mikrot 15-20 %).

10 Yritysten näkymät ja yleistaloudelliset odotukset

Kuvio 18. Kannattavuus tällä hetkellä, liikevaihdolla painotettu saldoluku (saldoluku = hyvä – huono)

Kuvio 19. Kannattavuusodotukset seuraavalle 12 kuukaudelle, liikevaihdolla painotettu saldoluku (saldoluku = paranee – heikkenee)

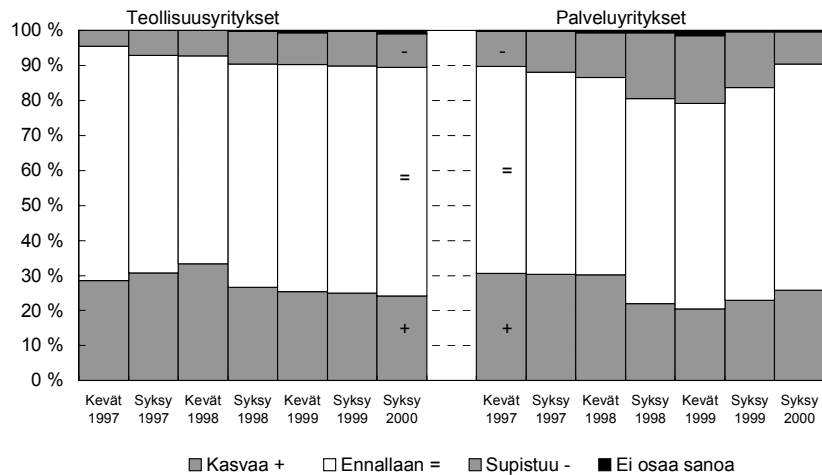

Teollisuuden kannattavuus on kohentunut merkittävästi viime vuoden syksystä ja on tällä hetkellä erinomainen. Tänä syksynä 72 % kyselyyn vastanneista teollisuusyrityksistä piti kannattavuuttaan hyvänä ja vain 2 % huonona. Liikevaihdolla painotettu saldoluku, joka on hyvien ja huonojen kannattavuusprosenttiosuuksien erotus, oli siten 70. Tämän syksyn saldoluku on selvästi paras rahoituskyselyn historiassa. Vahva vientikysyntä, maailmanmarkkinahintojen myönteinen kehitys ja hyvä hintakilpailukyky ovat parantaneet erityisesti vientiyritysten kannattavuutta. Palvelualoilla kannattavuus on heikentynyt hieman viimeisen vuoden aikana. Liikevaihdolla painotettu palveluyritysten kannattavuus laski tämän vuoden syksyllä 25:een viime vuoden syksyn saldoluusta 31.

Seuraavan 12 kuukauden aikana teollisuusyritykset eivät odota kannattavuuden paranevan yhtä voimakkaasti. Lähimmän vuoden aikana 20 % teollisuusyrityksistä odottaa kannattavuuden paranevan ja 3 % heikkenevän.

Kuvio 20.

Kuinka odotatte yrityksenne henkilömäärän muuttuvan seuraavan 12 kuukauden aikana? (Painottamaton)

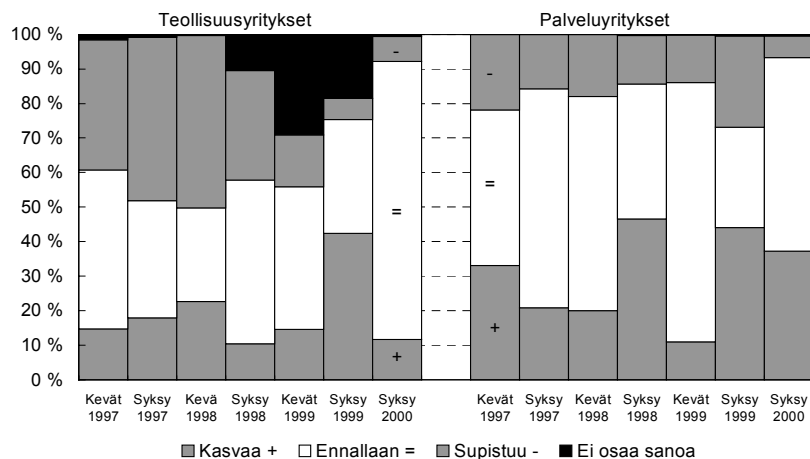

Edelliseen vuoteen verrattuna yritykset suunnittelevat palkkaavansa jonkin verran lisää henkilökuntaa seuraavan 12 kuukauden aikana. Teollisuudessa 26 % ja palveluissa 24 % yrityksistä suunnittelee lisäävänsä henkilökuntansa määrää. Molemmilla päätoimialoilla noin 10 % yrityksistä aikoo vähentää henkilöstöään.

Teollisuuden toimialoista elektroniikka-, muu metalli ja muu teollisuus aikovat palkata lisää henkilökuntaa seuraavan 12 kuukauden aikana. Palvelualoista työvoimaansa aikovat lähimmän vuoden aikana lisätä kuljetus ja liikenne sekä tekniset ja muut palvelut.

Kuvio 21.

Kuinka yrityksenne investointien määrä muuttuu seuraavien 12 kuukauden aikana edelliseen vuoteen verrattuna? (Painotettu liikevaihdolla)

Palveluyritysten investointien odotetaan kasvavan ja teollisuusyritysten investointien pysyvän lähes ennallaan seuraavien 12 kuukauden aikana. Palveluyrityksistä noin 37 % aikoo kasvattaa ja 6 % supistaa käyttöömaisuusinvestointejaan. Vastavasti 12 % teollisuusyrityksistä odottaa käyttöömaisuusinvestointiensa kasvavan ja 7 % vähenevän seuraavan vuoden aikana.

Palveluissa erityisesti rakentaminen ja tukkukaupan yritykset aikovat investoida seuraavan vuoden aikana. Sen sijaan ylikapasiteetista kärsivässä majoitustoiminnassa yritykset aikovat supistaa investointejaan. Teollisuudessa investointejaan lisäävät erityisesti muu metalliteollisuus sekä rakennusteollisuus.

Taulukko 4. Yleistaloudelliset odotukset

	Odotettu tuottamien hyödykkeiden hintojen muutos, 12 kk*		Odotettu palkkojen muutos-%, 12 kk*		Odotettu inflaatio- % 12 kk:n kuluttua		Odotettu 3 kk:n euribor 12 kk:n kuluttua	
	1999 Syksy	2000 Syksy	1999 Syksy	2000 Syksy	1999 Syksy	2000 Syksy	1999 Syksy	2000 Syksy
Teollisuusyritykset								
Elintarvike	2,1	0,5	2,8	3,2	1,8	3,3	3,8	5,3
Tevanake	0,4	1,6	2,7	2,9	1,8	3,2	3,8	5,2
Metsä	3,3	0,4	2,6	2,9	1,9	3,2	3,8	5,4
Graafinen teollisuus	-0,3	0,2	2,9	3,0	1,7	3,6	3,8	5,4
Kemia	0,3	1,3	2,9	2,4	1,6	3,5	3,7	5,0
Rakennus	0,5	1,1	2,8	2,6	1,7	3,4	3,9	5,3
Sähkö- ja elektroniikka	0,0	0,0	2,2	3,0	1,9	3,7	3,8	5,3
Muu metalliteollisuus	1,1	0,8	1,8	2,9	1,6	3,4	3,7	5,2
Muu teollisuus	0,4	0,3	3,5	2,3	1,7	3,4	3,7	5,2
Mikrot	1,8	2,4	2,7	2,8	1,7	3,7	3,7	5,4
Pienet	1,2	2,5	2,4	2,8	1,7	3,4	3,7	5,3
Keskisuuret	1,0	1,5	2,6	3,0	1,6	3,4	3,7	5,2
Suuret	0,4	0,2	2,3	2,9	1,7	3,2	3,8	5,1
Teollisuus yhteensä	0,4	0,3	2,3	2,9	1,7	3,4	3,8	5,2
Palveluyritykset								
Rakentaminen	0,6	2,8	2,9	3,5	1,7	3,7	3,7	5,3
Tukkukauppa	0,4	1,7	3,0	2,8	1,7	3,4	3,8	5,2
Vähittäiskauppa	2,1	2,1	3,3	3,7	1,6	3,5	3,7	5,2
Majoitus ja ravitsemus	3,2	2,7	2,4	3,1	1,8	3,1	3,7	5,0
Kuljetus ja liikenne	1,8	1,8	3,2	3,3	1,7	3,4	3,7	5,0
Kiinteistö- ym. palvelut	2,5	2,3	4,3	3,3	1,8	3,7	3,8	5,2
Tekniset palvelut	2,7	1,0	3,0	3,4	1,6	3,4	3,7	5,1
Muut palvelut	0,5	0,4	1,9	1,2	1,8	3,6	3,8	5,3
Mikrot	1,8	2,6	2,0	2,3	1,7	3,7	3,7	5,3
Pienet	1,4	2,3	2,5	2,9	1,6	3,5	3,7	5,2
Keskisuuret	0,1	1,8	2,9	2,8	1,6	3,3	3,7	5,0
Suuret	1,1	1,8	3,1	3,1	1,8	3,2	3,8	5,1
Palvelusektori yhteensä	1,0	1,8	3,0	3,0	1,7	3,5	3,7	5,2

* Painotettu liikevaihdolla

Yritysten odotukset hintojen ja palkkojen nousuvauhdista ovat selvästi muuttuneet viime syksystä. Sekä kuluttajahintojen, palkkojen että palveluiden hintojen nousuvauhdin odotetaan nopeutuvan seuraavien 12 kuukauden aikana. Sen sijaan teollisuus odottaa tuotteidensa hintojen pysyvän suurin piirtein ennallaan kuten edellisenä syksynäkin. Inflaatio-odotusten nousu on heijastunut myös korko-odotuksiin, joita on jo toteutuneen korkokehityksen mukana revisioitu melkoisesti ylöspäin vuoden takaisesta. Viime vuonna vastaavaan aikaan yritysten korko-odotukset olivat erittäin alhaiset. Näiden lukujen valoissa onkin ilmeistä, että inflaation kiihtyminen ja siihen liittynyt rahapolitiikan kiristymisen ovat tulleet yrityksille yllätyksenä. Yritykset kuitenkin odottavat, että rahapolitiikkaa ei enää juurikaan kiristettäisi nykytasosta. Yritysten korko-odotukset 12 kuukauden päähän ovatkin samalla tasolla tämän hetken korkofutuuriin kanssa.

Toinen merkittävä piirre yritysten ensi vuoden kuluttajahintoja ja palkkoja koskeissa odotuksissa on huomattava hajonta toimialojen välillä, mikä ehkä heijastaa epävarmuuden kasvua. On yllättävää, että yritykset odottavat palkkojen nousevan ensi vuonna vain noin 3 % (teollisuudessa 2.9) eli selvästi vähemmän kuin tuoreissa ennusteissa, joissa arviot ansiotason noususta ovat ensi vuodelle 4 %. Erityisesti mikroyritykset odottavat palkkojensa nousevan huomattavan maltillisesti.

Öljyn hinnan raju nousu viime syksystä lienee pääasiallinen tekijä kuluttajahintainflaatio-odotusten nousuun viime syksystä, teollisuudessa 3.4 prosenttiin ja palveluyrityksissä 3.2 prosenttiin edellisen vuoden alle 2 prosentin luvuista. Viimeaikaisten ennusteiden mukaan inflaatio hidastuisi keskimäärin 2.5 prosentin tuntumaan, joten tässä valossa yritysten odotukset vaikuttavat jonkin verran korkeilta. Öljyn korostuneeseen vaikutukseen viitanee sekin, että palvelualan yritykset odottavat omien tuotteittensa hintojen nousun nopeutuvan keskimäärin vain 1.8 prosenttiin viime vuoden 1 prosentista.

Huipputekniikkasektorin mikroyritykset

Huipputekniikan mikroyrityksistä selkeästi muita mikroyrityksiä suurempi osuus pitää kannattavuuttaan tällä hetkellä hyvänä (36 % vs. 27 %). Huonona kannattavuuttaan pitää noin 14 % yrityksistä. Seuraavan 12 kuukauden aikana kannattavuusodotuksissa ei ole merkittäviä eroja muiden mikroyritysten odotuksiin verrattuna. Painotetut vastaukset eivät merkittävästi poikkea painottamattomista.

Lisää henkilöstöä aikoo palkata noin viidennes aineiston huipputekniikan mikroyrityksistä (muut mikroyritykset 11 %). Henkilöstöään aikoo supistaa 2 % huipputekniikan mikroyrityksistä (muut mikroyritykset 4 %). Tilastokeskuksen painoja käytettäessä huipputekniikan ja muiden mikroyritysten välinen ero korostuu: henkilöstön määrää aikoo kasvattaa 28 % huipputekniikan mikroyrityksistä kun taas muista mikroyrityksistä vain 10 % aikoo palkata lisää henkilökuntaa. Henkilökunnan supistamista harkitsee noin 4 % molempien ryhmien yrityksistä.

Painottamattomina huipputekniikan mikroyritysten käyttöomaisuusinvestointisuunnitelmat eivät poikkea merkittävästi muiden mikroyritysten suunnitelmista. Tilastokeskuksen painoja käytettäessä tilanne kuitenkin muuttuu hieman: nyt noin 25 % yrityksistä aikoo kasvattaa käyttöomaisuusinvestointejaan kun taas 28 % aikoo supistaa niitä. Muiden mikroyritysten vastaavat osuudet ovat 20 % ja 16 %. Painotettujen vastausten pohjalta lasketun saldoluvun perusteella on kuitenkin jossain määrin epävarmaa muuttuuko investointien määrä edelliseen vuoteen verrattuna, sillä erot ovat melko pieniä. Huipputekniikan mikroyritysten käyttöomaisuusinvestointien vähyys verrattuna työllistämishalukkuuteen johtunee alan tarpeesta panostaa osaaviin työntekijöihin perinteisten käyttöomaisuusinvestointien asemesta.